

FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (andra avdelningen i utökad sammansättning)
den 31 maj 2006 *

I mål T-354/99,

Kuwait Petroleum (Nederland) BV, med säte i Rotterdam (Nederländerna),
företrätt av advokaten P. Mathijsen,

sökande,

med stöd av

Konungariket Nederländerna, inledningsvis företrätt av M. Fierstra, därefter av H.
Sevenster, båda i egenskap av ombud,

intervenient,

* Rättegångsspråk: nederländska.

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, inledningsvis företrädd av G. Rozet och H. Speyart, därefter av G. Rozet och H. van Vliet, samtliga i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande,

angående en talan om delvis ogiltigförklaring av kommissionens beslut 1999/705/EG av den 20 juli 1999 om statligt stöd från Nederländerna till förmån för 633 nederländska bensinstationer utefter den tyska gränsen (EGT L 280, s. 87),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN
(andra avdelningen i utökad sammansättning)

sammansatt av ordföranden J. Pirrung, samt domarna A.W.H. Meij, N.J. Forwood, I. Pelikánová och S. Papasavvas,

justitiesekreterare: handläggaren J. Plingers,

efter det skriftliga förfarandet och förhandlingen den 22 november 2005,

följande

Dom

Bakgrund till tvisten

- 1 De punktskatter som i Nederländerna tas ut på bensin, diesel och flytande gas höjdes från och med den 1 juli 1997 till 0,11 NLG, 0,05 NLG respektive 0,08 NLG per liter. Den nederländska lagstiftaren som var medveten om att denna höjning skulle få skadliga följder för nederländska innehavare av sådana bensinstationer som var belägna i synnerhet längs gränsen mot Tyskland, införde emellertid i artikel VII i Wet tot wijziging van enkele belastingwetten c.a. av den 20 december 1996 (lag om ändring av vissa skattelagar, Stbl. 1996, s. 654), en möjlighet att vidta tidsbegränsade åtgärder för att i gränzonen minska skillnaden mellan punktskatterna efter denna höjning och punktskatterna på lätta råoljor i Tyskland.

- 2 Konungariket Nederländerna antog sålunda den 21 juli 1997 Tijdelijke regeling subsidie tankstations grensstreek Duitsland (tillfälliga bestämmelser om subventioner till bensinstationer belägna i närheten av den tyska gränsen, Stcrt. 1997, s. 138), ändrade genom ministerbeslut av den 15 december 1997 (Stcrt. 1997, s. 241) (nedan kallade de tillfälliga bestämmelserna). I dessa bestämmelser, som trädde i kraft med retroaktiv verkan den 1 juli 1997, föreskrevs ett stöd på 0,10 NLG per liter såld bensin till de bensinstationer som låg högst 10 km från gränsen mellan Nederländerna och Tyskland och 0,05 NLG per liter såld bensin till de bensinstationer som låg mellan 10 och 20 km från gränsen.

- 3 För att uppfylla kraven i kommissionens meddelande 96/C 68/06 om försumbart stöd (EGT 1996, C 68, s. 9) (nedan kallat kommissionens meddelande) fastställdes ett tak för stödbeloppet i de tillfälliga bestämmelserna, vilket för en period på tre år (från den 1 juli 1997 till och med den 30 juni 2000) uppgick till 100 000 ecu, det vill säga samma belopp som angivits i meddelandet. Dessutom var stödet som föreskrevs i de tillfälliga bestämmelserna ett stöd för varje enskild sökande. Detta begrepp omfattar alla fysiska och juridiska personer för vars räkning och på vars risk en eller flera bensinstationer drivs, samt deras rättsinnehavare.
- 4 Senare planerade den nederländska regeringen en ändring av de tillfälliga bestämmelserna som avsåg att stödet inte längre skulle beviljas för varje enskild sökande utan för varje bensinstation.
- 5 Den nederländska regeringen ville försäkra sig om att förslaget till ändring av de tillfälliga bestämmelserna var giltigt mot bakgrund av kommissionens meddelande och informerade kommissionen genom skrivelse av den 14 augusti 1997 om förslaget och angav att "om kommissionen anser att den [föreslagna] ordningen ändå, i enlighet med artikel 88.3 i EG-fördraget, skall anmälas, begär den nederländska regeringen att denna skrivelse skall anses utgöra en sådan anmälan".
- 6 Kommissionen ansåg, efter flera skriftväxlingar, att de nederländska myndigheternas svar inte var tillfredsställande och eftersom den befarade att de tillfälliga bestämmelserna och förslaget till ändring av dessa inte kunde förhindra sådan stödkumulering som är förbjuden enligt kommissionens meddelande beslutade kommissionen i juni 1998 att inleda förfarandet enligt artikel 88.2 i fördraget (se EGT C 307, 1998, s. 10)(nedan kallat meddelandet att inleda förfarandet).

- 7 Detta förfarande avslutades genom att kommissionen antog beslut 1999/705/EG av den 20 juli 1999 om statligt stöd från Nederländerna till förmån för 633 nederländska bensinstationer utefter den tyska gränsen (EGT L 280, s. 87) (nedan kallat det omtvistade beslutet). I beslutet förklarade kommissionen att en del av de omtvistade stöden var oförenliga med den gemensamma marknaden och att en annan del omfattades av regeln om stöd av mindre betydelse.
- 8 Kommissionen har i det omtvistade beslutet delat in bensinstationerna i följande sex kategorier:
- Kategorin dealer-owned/dealer-operated, nedan kallad Do/Do, där återförsäljaren är ägare till bensinstationen som han driver på egen risk. Återförsäljaren är knuten till oljebolaget genom ett exklusivt inköpsavtal som inte innehåller någon klausul om prisstyrningssystem.
 - Kategorin company-owned/dealer-operated, nedan kallade Co/Do, där återförsäljaren hyr bensinstationen som han driver på egen risk. Återförsäljaren är i egenskap av hyrestagare knuten till oljebolaget genom ett exklusivt inköpsavtal utan klausul om prisstyrningssystem.
 - Kategorin bensinstationer beträffande vilka ingen eller endast ofullständig information har lämnats av de nederländska myndigheterna.
 - Kategorin company-owned/company-operated, nedan kallad Co/Co, där bensinstationen drivs av oljebolagets anställda eller dotterbolag som inte handlar på egen risk och som inte fritt kan välja sina leverantörer. Kommissionen har indelat denna kategori i två grupper, nämligen "äkta" Co/

Co-bensinstationer vilka ägs av oljebolaget och drivs av detta, och "de facto"-Co/Co-bensinstationer där samma innehavare flera gånger ansöker om stöd och således förekommer flera gånger i förteckningen över stödmottagare.

- Kategorin Do/Do-bensinstationer som är bundna av en klausul om prisstyrningssystem, enligt vilken oljebolaget i förekommande fall ansvarar för en del av de rabatter som innehavaren tillämpar mot slutkunderna.

 - Kategorin Co/Do-bensinstationer som är bundna av en klausul om prisstyrningssystem.
- 9 I fråga om de två första kategorierna ansåg kommissionen att det inte förelåg någon risk för kumulering och att regeln om stöd av mindre betydelse var tillämplig (artikel 1 i det omtvistade beslutet).
- 10 Kommissionen ansåg i fråga om den tredje kategorin att en otillåten stödkumulering inte kunde uteslutas. Enligt kommissionen var stödet som beviljats dessa bensinstationer oförenligt med den gemensamma marknaden och EES-avtalet, i den mån det översteg 100 000 euro per stödmottagare under en period på tre år (artikel 2 första stycket a i det omtvistade beslutet).
- 11 I fråga om den fjärde kategorin ansåg kommissionen att det inte heller var uteslutet att bolag som ägde och drev flera bensinstationer hade beviljats stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden och EES-avtalet, eftersom stödet på

grund av kumulering kunde överstiga 100 000 euro per stödmottagare under en period på tre år (artikel 2 första stycket b i det omtvistade beslutet).

- 12 Vad slutligen gäller de två sistnämnda kategorierna ansåg kommissionen att det på samma sätt förelåg en risk för att stöd till dessa oljebolag kumulerades. Enligt kommissionen tillgodogjorde sig leverantören hela eller en del av stödet som beviljats innehavarna, eftersom dessa inte, eller endast i begränsad utsträckning, kunde åberopa klausulen om prisstyrningssystem (artikel 2 första stycket c och d samt artikel 2 andra stycket i det omtvistade beslutet).
- 13 Kommissionen ansåg att de åtgärder som den nederländska regeringen vidtagit, och som inte omfattades av regeln om stöd av mindre betydelse, utgjorde stöd i den mening som avses i artikel 87.1 i fördraget (se punkterna 88–93 i skälen till det omtvistade beslutet) och att de inte omfattades av något av undantagen i artikel 87.2 och 87.3 i fördraget (se punkterna 94–102 i skälen till beslutet). Kommissionen förklarade följaktligen att stöden inte var förenliga med den gemensamma marknaden (artikel 2 i det omtvistade beslutet) och beslutade att de skulle återkrävas (artikel 3 i beslutet).
- 14 Kommissionen har i bilagan till det omtvistade beslutet upprättat en förteckning över 769 stödmottagare på grundval av de tillfälliga bestämmelserna och har härvid, i förekommande fall, för var och en av dem, angett namnet på ett oljebolag under rubriken "Oljebolag/märkeskontrakt" och namnet på ett oljebolag under rubriken "Oljebolag/Märkesgrupp". Sökandens namn förekommer under båda rubrikerna avseende 16 bensinstationer.
- 15 Det nederländska finansministeriet översände i skrivelse av den 6 oktober 1999 till sökanden en förteckning över tretton bensinstationer, av de sexton bensinstationer där beteckningen Q8 framgick två gånger i bilagan till det omtvistade beslutet, samt

det belopp som var och en av dessa tretton bensinstationer hade mottagit enligt de tillfälliga bestämmelserna. Finansministeriet angav att "dessa uppgifter var tillräckliga för att ge sökanden en överblick av de följder som det omtvistade beslutet har för sökanden". I det omtvistade beslutet klassades två bensinstationer, nummer 333 och 347, i kategorin "de facto" Co/Co (artikel 2 b tredje stycket), fyra bensinstationer, nummer 419, 454, 459 och 483, klassades i kategorin Do/Do med klausul om prisstyrningssystem (artikel 2 c) och sju bensinstationer, nummer 127, 211, 230, 271, 387, 494 och 519, klassades i kategorin Co/Do med klausul om prisstyrningssystem (artikel 2 d).

Förfarandet och parternas yrkanden

- 16 Mellan den 20 september 1999 och den 19 januari 2000 väckte 74 sökande talan vid förstainstansrätten mot det omtvistade beslutet.
- 17 Konungariket Nederländerna väckte den 9 oktober 1999 talan vid domstolen mot det omtvistade beslutet. Målet registrerades som C-382/99.
- 18 Sökanden väckte förevarande talan mot det omtvistade beslutet, som sökanden inte tagit del av i dess helhet förrän den 6 oktober 1999. Ansökan inkom till förstainstansrättens kansli den 10 december 1999.
- 19 Ordföranden på förstainstansrättens första avdelning i utökad sammansättning beslutade den 9 mars 2000, efter det att parterna beretts tillfälle att yttra sig, med stöd av artikel 77 a i förstainstansrättens rättegångsregler, att vilandeförklara förevarande mål i avvaktan på domstolens dom i mål C-382/99.

- 20 Domstolen meddelade den 13 juni 2002 dom i mål C-382/99, Nederländerna mot kommissionen (REG 2002, s. I-5163), och ogillade talan. Förfarandet i förevarande mål upptogs därefter igen.
- 21 Sökanden yttrade sig på uppmaning av förstainstansrätten i frågan om vilka slutsatser som i förevarande fall skulle dras av punkt 20 i domen i det ovannämnda målet Nederländerna mot kommissionen.
- 22 På grund av ändringen i sammansättningen av förstainstansrättens avdelningar från och med det nya rättsåret, tjänstgör referenten på andra avdelningen i utökad sammansättning, och målet tilldelades följaktligen denna avdelning.
- 23 Genom beslut av den 25 september 2003 tillät ordföranden på förstainstansrättens andra avdelning i utökad sammansättning, efter det att parterna beretts tillfälle att yttra sig, Konungariket Nederländerna att intervensera i målet till stöd för sökandens yrkanden.
- 24 Kommissionen informerade i skrivelse av den 20 februari 2003 förstainstansrätten om vad som gäller beträffande återkravet av det berörda stödet. Det framgår av skrivelsen att de nederländska myndigheterna i samråd med kommissionen har utarbetat en allmän beräkningsmetod beträffande oljebolagen, för att fastställa de

stödbelopp som skall återkrävas. Oljebolagen har därefter beretts möjlighet att yttra sig om beräkningsmetoden.

- 25 Sökanden yttrade sig i skrivelse av den 27 augusti 2003 på uppmaning av förstainstansrätten över kommissionens skrivelse av den 20 februari 2003.
- 26 På grundval av referentens rapport beslutade förstainstansrätten (andra avdelningen i utökad sammansättning) att inleda det muntliga förfarandet.
- 27 Parterna utvecklade sin talan och besvarade förstainstansrättens frågor vid förhandlingen den 22 november 2005.
- 28 Konungariket Nederländerna avstod från att inkomma med en interventionsinlägga och från att yttra sig vid förhandlingen.
- 29 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogiltigförklara beslutet,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

30 Kommissionen har yrkat att förstainstansrätten skall

- delvis avvisa talan,

- ogilla talan i övriga delar, och

- förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna.

Rättslig bedömning

Talans omfattning

De berörda bensinstationerna

31 Förstainstansrätten konstaterar att sökandens yrkanden om ogiltigförklaring endast avser de tretton bensinstationer som angavs i de nederländska myndigheternas skrivelse av den 6 oktober 1999 (se ovan punkt 15), nämligen bensinstationerna nummer 127, 211, 230, 271, 333, 347, 387, 419, 454, 459, 483, 494 och 519. Härav följer att sökanden endast har yrkat att det omtvistade beslutet delvis skall ogiltigförklaras i delar som berör dessa tretton bensinstationer.

- 32 Det framkom emellertid vid förhandlingen att de nederländska myndigheterna, med kommissionens samtycke, inte längre krävde att sökanden skulle återbetala stödet i enlighet med det omtvistade beslutet för sju bensinstationer, nämligen bensinstationerna nummer 230, 333, 347, 419, 454, 459 och 519.
- 33 Enligt fast rättspraxis kan en talan om ogiltigförklaring som väcks av en fysisk eller juridisk person endast upptas till prövning om sökanden har ett intresse av att få den ifrågasatta rättsakten ogiltigförklarad (förstainstansrättens dom av den 14 september 1995 i de förenade målen T-480/93 och T-483/93, Antillean Rice Mills m.fl. mot kommissionen, REG 1995, s. II-2305, punkt 59, och av den 14 april 2005 i mål T-141/03, Sniace mot kommissionen, REG 2005, s. II-1197, punkt 25). För att en sökande skall kunna väcka talan om ogiltigförklaring av ett beslut skall han ha ett personligt intresse av att det omtvistade beslutet ogiltigförklaras (se förstainstansrättens beslut av den 17 oktober 2005 i mål T-28/02, First Data m. fl. mot kommissionen, REG 2005, s. II-4119, punkterna 36–37 och där angiven rättspraxis).
- 34 Eftersom den nederländska regeringen i detta mål inte längre krävde att sökanden skall återbetala det stöd som utgått till ovannämnda sju bensinstationer åvilar det inte längre sökanden — mot bakgrund av den överenskommelse som har träffats mellan den nederländska regeringen och kommissionen för att lösa problem i samband med beslutets genomförande — någon som helst rättslig skyldighet till följd av det omtvistade beslutet vad beträffar de sju bensinstationerna. Eftersom sökanden inte längre är skyldig att betala tillbaka stödet innebär en ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet inte någon fördel för sökanden. Sökanden har således inte längre något berättigat intresse av att få saken prövad vad beträffar dessa bensinstationer.
- 35 Förevarande talan skall följaktligen inte tas upp till sakprövning i de delar som avser bensinstationerna nummer 230, 333, 347, 419, 454, 459 och 519.

Räckvidden av domstolens dom

- 36 Kommissionen, som överlämnar frågan till förstainstansrättens bedömning, anser inte att de yrkanden och de argument som sökanden har framfört inför domstolen i mål C-382/99 och som ogillades av domstolen i domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen kan tas upp till sakprövning.
- 37 Detta påstående är felaktigt av två skäl. För det första medför den omständigheten att ett förfarande inför förstainstansrätten vilandeförklarats, enligt artikel 54 tredje stycket i domstolens stadga i avvaktan på domstolens dom i ett mål, som i förevarande fall, avser giltigheten av samma rättsakt, inte på något sätt att förstainstansrätten blir obehörig att pröva det vilandeförklarade målet och förstainstansrätten förblir fullt och exklusivt behörig att på nytt pröva målet när det inte längre finns anledning att vilandeförklara målet. För det andra utgör iakttagandet av rätten till försvar ett hinder för att grunder och argument i en i behörig ordning väckt talan inför en domstol ogillas av en annan domstol, där den som väckt talan varken har varit närvarande eller kunnat argumentera för sin sak.
- 38 Även om principen om god rättsskipning, till vars förverkligande parterna bidrar genom sitt handlande, kan få parterna att begränsa sin talan och sitt försvar till de frågor där det finns faktiska skillnader i förhållande till vad som prövats av domstolen, ankommer det inte på förstainstansrätten att på eget initiativ för parternas räkning göra denna avgränsning genom att inte ta upp vissa yrkanden som redan behandlats av domstolen till sakprövning. En parts bristande samarbetsvilja kan emellertid medföra rättegångskostnader som inte är nödvändiga för att avgöra målet och det kan beaktas vid fördelningen av rättegångskostnaderna.
- 39 Även om förstainstansrätten har funnit att det var nödvändigt att vilandeförklara ett mål mot bakgrund av att det såväl vid domstolen som vid förstainstansrätten anhängiggjorts en talan om samma rättsakts giltighet och även om det är uppenbart

att domstolens dom skall iakttas, tillkommer det ändå förstainstansrätten, som är den domstol som skall döma i målet, att pröva om domstolens lösning kan överföras till det aktuella målet inför förstainstansrätten, mot bakgrund av eventuella faktiska eller rättsliga skillnader (se, för ett liknande resonemang, förstainstansrättens dom av den 6 december 2001 i mål T-43/98, *Emesa Sugar mot rådet*, REG 2001, s. II-3519, punkt 73). Om det skulle föreligga skillnader är det förstainstansrättens uppgift att avgöra om skillnaderna medför en annan utgång än utgången i domstolen. Om sådana skillnader inte föreligger och om en part håller fast vid samma yrkanden som redan har ogillats av domstolen, kan förstainstansrätten i ett motiverat beslut ogilla yrkandena såsom uppenbart ogrundade.

Prövning i sak

- 40 Sökanden anförde inledningsvis fyra grunder. Dessa avsåg en felaktig bedömning av de faktiska omständigheterna, en missuppfattning av begreppet statligt stöd, en felaktig tillämpning av regeln om stöd av mindre betydelse och ett åsidosättande av principen om god förvaltningssed.
- 41 Förstainstansrätten har beaktat att sökanden i sina yttranden avseende domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet *Nederländerna mot kommissionen* inte längre åberopar grunden att det skett en felaktig tillämpning av regeln om stöd av mindre betydelse.
- 42 Förstainstansrätten har noterat att sökandens första grund endast avser bensinstationerna nummer 230, 333, 347, 419, 454, 459 och 519. Eftersom talan inte togs upp till sakprövning vad beträffar dessa bensinstationer (se ovan punkt 35) skall denna grund inte prövas.

- 43 Det är således endast de två återstående grunderna som skall prövas, det vill säga för det första att begreppet statligt stöd har missuppfattats och för det andra att principen om god förvaltningssed har åsidosatts.

Missuppfattning av begreppet statligt stöd

— Parternas argument

- 44 Sökanden har hävdat att kommissionen har missuppfattat begreppet statligt stöd när den ansåg det klarlagt att sökanden tillerkänts en fördel, att statliga medel har använts och att konkurrensen har snedvridits.
- 45 Sökanden har medgett att innehavarna av bensinstationerna nummer 127, 211, 371, 387 och 494, som tillhör sökanden, och ägaren till bensinstation nummer 483 har ingått ett exklusivt inköpsavtal med sökanden som innehåller en klausul om prisstyrningssystem.
- 46 Sökanden har i grundens första del gjort gällande att kommissionen har feltolkat klausulen om prisstyrningssystem. Kommissionen ansåg i det omtvistade beslutet att oljebolagen hade en skyldighet att ingripa enligt klausulerna om prisstyrningssystem. Sökanden har påpekat att sökanden helt på egen hand bestämmer om sökanden önskar ingripa eller inte till förmån för bensinstationsinnehavaren. I artikel 6 i sökandens "Price management system" (prisstyrningssystem) anges vilka villkor som gäller för sökandens "möjlighet" att svara för en del av bensinstationernas prissänkning. I artikel 6 sista stycket anges dessutom att sökanden när som helst "på

eget initiativ” kan ändra klausulen. Sökanden har hävdad att sökanden tillämpar denna klausul efter eget skön när sökanden anser det lämpligt för att skydda sina kommersiella intressen. Kommissionens påstående att sökanden är skyldig att tillämpa systemet är således felaktigt.

- 47 Sökanden har hävdad att förstainstansrätten skall bortse från domstolens allmänna överväganden avseende klausulerna om prisstyrningssystem och bedöma sökandens specifika klausul. Domstolen har för övrigt i domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen endast påpekat att kommissionen antog att det förekom indirekt stöd till förmån för oljebolagen enbart utifrån förekomsten av sådana klausuler. Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall förelägga kommissionen att uppvisa de klausuler om prisstyrningssystem som kommissionen har grundat sin bedömning på.
- 48 Sökanden har i grundens andra del gjort gällande att sökanden inte har gynnats av stödet. Sökanden har frivilligt betalat vissa ersättningar till de sex berörda bensinstationerna på grundval av klausulen om prisstyrningssystem till ett totalt belopp av 1 083 058 NLG, vilket framgår av de dokument som fogats till ansökan. I stället för att fastslå att sökanden har gynnats av det berörda stödet borde det ha fastställts att de berörda bensinstationerna har fått både stöd och den ersättning som framgår av den klausul om prisstyrningssystem som sökanden har tillämpat. Även om kommissionens resonemang skulle vara korrekt, vilket det inte är, skulle de nederländska myndigheterna, om de betalat ut ersättning till viss del, endast ha varit skyldiga att återkräva en del av den ”faktiska” ersättningen.
- 49 Sökanden godtar inte kommissionens resonemang att de faktiska argumenten inte kan tas upp till sakprövning, eftersom de inte framförts under det administrativa förfarandet. Sökanden har erinrat om att detta förfarande i första hand berör

kommissionen och den berörda medlemsstaten. Övriga berörda parter deltar endast i detta förfarande om de har varit föremål för en specifik upplysning, vilket inte var fallet för sökanden.

- 50 Sökanden har i grundens tredje del gjort gällande att det berörda stödet inte har haft några [negativa] följder för konkurrensen, eftersom inga statliga medel har använts. Det kan dessutom inte vara fråga om en snedvridning av konkurrensen, eftersom, även om kommissionens resonemang skulle vara riktigt, alla leverantörer gynnats på samma sätt oavsett om verksamheten bedrivs i Nederländerna eller i dotterbolag i Tyskland. Vad slutligen beträffar regeln om stöd av mindre betydelse har handeln mellan medlemsstaterna inte påverkats.
- 51 Kommissionen har gjort gällande att den bedömning som gjordes i det omtvistade beslutet, och som bekräftades i domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen, var välgrundad

— Förstainstansrättens bedömning

- 52 Sökanden har i grundens första del huvudsakligen gjort gällande att sökandens klausul om prisstyrningssystem inte är tvingande och således inte motsvarar den klausul som beskrivs i det omtvistade beslutet.
- 53 Det skall inledningsvis fastställas att kommissionen hade full kännedom om sökandens klausul om prisstyrningssystem när den fattade det omtvistade beslutet. Kommissionen förfogade således över 574 exklusiva inköpsavtal mellan de berörda bensinstationerna och oljebolagen (skäl 7 i det omtvistade beslutet) som vanligtvis innehöll en klausul om prisstyrningssystem. I sökandens fall nämndes sökandens

klausul särskilt i det omtvistade beslutet (skälen 28, 31, 49 och 50). Kommissionen har dessutom till sin svarsskrift fogat fyra exklusiva inköpsavtal mellan sökanden och vissa av de sex bensinstationer som sökanden har medgett att den ingått en klausul om prisstyrningssystem med (bensinstationerna nummer 127, 211, 371 och 387). Det finns således ingen anledning att tillmötesgå sökandens begäran att kommissionen skall uppvisa de klausuler om prisstyrningssystem som den har grundat sin bedömning på.

- 54 Kommissionen har i det omtvistade beslutet beskrivit klausulerna om prisstyrningssystem enligt följande:

"I klausulen om prisstyrningssystem anges oftast att oljebolaget kan ta på sig en del av kostnaderna för rabatter som erbjuds av bensinstationsinnehavaren, under förutsättning att villkoren på den inhemska och/eller internationella marknaden medför att en temporär eller bestående justering av dessa rabatter är önskvärd eller nödvändig. Förhandlingar mellan parterna är ofta nödvändiga före en dylik prissänkning"(skäl 84 i det omtvistade beslutet).

Kommissionen ansåg att klausulen "förpliktar leverantören att åtminstone delvis kompensera bensinstationsinnehavaren för förluster som denne drabbas av till följd av ... punktskattehöjningar" (skäl 85 i det omtvistade beslutet). Kommissionen drog slutsatsen att "[g]enom att till bensinstationsinnehavarna ge stöd som skall kompensera inkomstbortfallet till följd av den nederländska höjningen av punktskatten på lätt råolja, kan den nederländska regeringen i realiteten anses kompensera leverantören helt eller delvis för dennes skyldigheter enligt klausulen om prisstyrningssystem" (skäl 85 i det omtvistade beslutet).

55 Det framgår således av det omtvistade beslutet att klausulen om prisstyrningssystem är en del av avtalen mellan bensinstationerna och oljebolagen utan att klausulen nödvändigtvis är tvingande eller utlöses automatiskt.

56 I domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen fann domstolen, trots sökandens argument att innehållet i klausulerna om prisstyrningssystem varierar och att dessa klausuler i de flesta fall inte medför någon ovillkorlig förpliktelse för oljebolagen att ekonomiskt bidra till rabatter som erbjuds på bensinstationerna (punkt 57) att de stöd som beviljades bensinstationer som var knutna till oljebolagen genom klausuler om prisstyrningssystem fick ekonomiska konsekvenser för dessa oljebolag, eftersom stöden i vart fall medförde att bolagen befriades från skyldigheten att påta sig hela eller en del av kostnaden för de rabatter som deras återförsäljare erbjöd i syfte att undvika förlust av marknadsandelar (punkt 66). Det framgår att domstolen ansåg att de klausuler om prisstyrningssystem som kommissionen har utvärderat var tvingande utan att domstolen tog direkt ställning i frågan huruvida skyldigheten var ovillkorlig.

57 Denna bedömning påminner om den bedömning som gjordes av generaladvokaten Léger, som gjorde samma antagande som domstolen i sitt förslag till avgörande inför domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen. Generaladvokaten visade att antagandet var välgrundat genom att påpeka att i de fall där inget stöd hade utgått föreföll det honom "högst troligt" att oljebolagen efter önskemål från bensinstationsinnehavarna använde sig av klausulerna om prisstyrningssystem för att inte förlora marknadsandelar (punkt 129 i förslaget).

58 Det finns därefter anledning att pröva sökandens klausul. Denna klausul om prisstyrningssystem, som ingetts av sökanden, har följande lydelse:

"Prisstyrningssystemet möjliggör [för sökanden] att svara för kostnaderna för en del av den prissänkning på bensinstationerna som koncessionsinnehavaren har haft på de villkor som anges nedan...

Följande villkor skall vara uppfyllda för att [sökanden] skall svara för den del som framgår av prisstyrningssystemstabellerna:

a. Faktisk risk för att omsättningen sjunker.

b. Det skall ske en tydlig överläggning med [sökanden], det vill säga att sökanden endast medverkar efter en överläggning med en tjänsteman från [sökanden] i koncessionsinnehavarens område och endast under förutsättning att denne tjänsteman tillstyrker [sökandens] medverkan.

c. Koncessionsinnehavaren kan endast kräva att sökanden skall delta efter det att deltagandet har bekräftats skriftligt, se bilaga.

...

Sökanden får när som helst under avtalets löptid ensidigt göra tillfälliga ändringar av prisstyrningssystemet (helt eller delvis).”

⁵⁹ Det framgår av vad som sagts ovan att sökanden har förbehållit sig rätten att inte tillämpa klausulen om prisstyrningssystem. Klausulen ger dessutom endast sökanden ”möjlighet” att kompensera bensinstationerna för en del av prissänkningen. Det är endast om sökanden skriftligen har accepterat att kompensera för prissänkningen som bensinstationsinnehavarna kan ”kräva” att klausulen skall tillämpas. Den omständigheten att sökanden ensidigt får ändra klausulen förstärker

dessutom intrycket av att det är sökanden som suveränt kontrollerar klausulen. Det framgår i synnerhet av att klausulen endast kan tillämpas efter överenskommelse med sökanden.

- 60 Det framgår emellertid av de handlingar som sökanden har ingett att sökanden, åtminstone under perioden den 1 januari–15 oktober 1997, har tillämpat klausulen om prisstyrningssystem i samtliga avtal där den ingick. Härav följer att sökanden faktiskt avsåg att tillämpa klausulen om prisstyrningssystem.
- 61 Det skall även erinras om, viket sökanden har medgett, att klausulen har getts en korrekt beskrivning i skäl 84 i det omtvistade beslutet. Klausulen förpliktar för övrigt, vilket kommissionen har påpekat i punkt 85 i det omtvistade beslutet, rent faktiskt sökanden att åtminstone delvis kompensera för det intäktsbortfall som den andra avtalsparten har vidkänts på grund av punktskattehöjningen. Det är nämligen så, vilket sökanden medgav vid förhandlingen, att syftet med klausulen om prisstyrningssystem var att den skulle tillämpas vid förlust av marknadsandelar, särskilt på grund av punktskattehöjningar. Detta har även visats genom att sökanden har tillämpat klausulen i förevarande fall. Härav följer att sökandens klausul om prisstyrningssystem skall anses vara tvingande i den mening som avses i det omtvistade beslutet.
- 62 Kommissionens bedömning var således med hänsyn till sökandens klausul korrekt, när den fastställde att "genom att till bensinstationsinnehavarna ge stöd som skall kompensera inkomstbortfallet till följd av den nederländska höjningen av punktskatten på lätt råolja, kan den nederländska regeringen i realiteten anses kompensera leverantören helt eller delvis för dennes skyldigheter enligt klausulen om prisstyrningssystem" (skäl 85 i det omtvistade beslutet). Kommissionen har således med rätta upptagit bensinstationerna nummer 127, 211, 371, 387, 483 och 494 i artikel 2 c eller i artikel 2 d i det omtvistade beslutet, med en skyldighet att återkräva stödet hos sökanden.

- 63 Följaktligen kan denna grundns första del inte godtas.
- 64 Sökanden har i den andra delen av samma grund i huvudsak gjort gällande att sökanden inte har haft någon personlig vinning, eller enbart till viss del, av att bevilja stöd till de berörda bensinstationerna, eftersom sökanden har tillämpat klausulen om prisstyrningssystem frivilligt.
- 65 Det skall för det första erinras om att enligt fast rättspraxis skall lagenligheten av ett beslut avseende statligt stöd bedömas mot bakgrund av de uppgifter som kommissionen hade tillgång till när den antog beslutet (domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen, punkt 49, och dom av den 14 september 2004 i mål C-276/02, Spanien mot kommissionen, REG 2004, s. I-8091, punkt 31).
- 66 Det har inte gjorts gällande att kommissionen, när den fattade det omtvistade beslutet, kände till den omständigheten att sökanden även efter det att de tillfälliga bestämmelserna antagits fortsatte att tillämpa klausulen om prisstyrningssystem. Denna omständighet kan givetvis inte, även om den är korrekt, påverka det omtvistade beslutets giltighet.
- 67 Det skall för det andra påpekas att kommissionen, när den utvärderar ett stödprogram, såsom det som aktualiseras i detta fall, oftast varken kan eller är skyldig att ange exakt hur mycket varje mottagare har mottagit. Hur mycket varje mottagare har mottagit från stödprogrammet skall bedömas först när stödet återkrävs (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 7 mars 2002 i mål C-310/99, Italien mot kommissionen, REG 2002, s. I-2289, punkterna 89–91 och där angiven rättspraxis). Domstolen har bekräftat detta synsätt i domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen. Domstolen uttalade då att "medlemsstatens skyldighet att beräkna det exakta belopp som skall återkrävas, i synnerhet när det liksom i förevarande mål handlar om ett stort antal

bensinstationer och beräkningen beror på uppgifter som medlemsstaten inte har lämnat till kommissionen, omfattas av den mer vidsträckta skyldigheten till lojalt samarbete som ömsesidigt åligger kommissionen och medlemsstaterna i fråga om genomförandet av fördragets bestämmelser om statligt stöd” (punkt 91).

68 Härav följer att sökandens uppgifter, om vi antar att de är korrekta, inte påverkar det omstridda beslutets giltighet, utan endast villkoren för att återkräva stödet. Enligt fast rättspraxis skall i ”avsaknad av gemenskapsbestämmelser på området ... stöd som förklarats oförenligt med den gemensamma marknaden återkrävas enligt de förfaranden som föreskrivs i nationell rätt (se domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen, punkt 90 och där angiven rättspraxis). Det är endast den nationella domstolen som är behörig om det råder oenighet om återkrävandet (se, för ett liknande resonemang, domstolens beslut av den 24 juli 2003 i mål C-297/01, Sicilcassa m.fl., REG 2003, s. I-7849, punkterna 41-42, och förstainstansrättens dom av den 8 juni 1995 i mål T-459/93, Siemens mot kommissionen, REG 1995, s. II-1675, punkt 104).

69 När, såsom i förevarande fall, den berörda medlemsstaten har hävdatt att det är svårt att verkställa kommissionens beslut om stödet och löst dessa svårigheter i ett lojalt samarbete med kommissionen, skall de verkställighetsåtgärder som slutligen vidtas av medlemsstaten prövas av nationell domstol. Detta gäller även om kommissionen har godkänt den verkställighet som den berörda medlemsstaten har föreslagit. Genom sitt godkännande uttrycker kommissionen endast sin uppfattning i frågan huruvida verkställigheten är förenlig med gemenskapsrätten till följd av de verkställighetsproblem som medlemsstaten har haft, men godkännandet påverkar inte den omständigheten att det är den berörda medlemsstatens ansvar att upptäcka och att lösa svårigheterna. Om det skulle uppstå en tvist om återkravet av stödet efter detta godkännande, särskilt avseende de faktiska omständigheterna som beskrivs i det omtvistade beslutet eller avseende det exakta belopp som skall återkrävas, är det den nationella domstolen som skall lösa dessa kvarvarande verkställighetsproblem, med stöd av nationell rätt, med beaktande av det omtvistade beslutet och, om det är nödvändigt på grund av de återstående svårigheterna, med beaktande av kommissionens godkännande. Råder det osäkerhet har den nationella domstolen alltid möjlighet att fråga kommissionen enligt principen om lojalt samarbete (se, för ett liknande resonemang, domstolens dom av den 11 juli 1996 i

mål C-39/94, SFEI m.fl., REG 1996, s. I-3547, punkterna 49–50 och där angiven rättspraxis, samt, analogt, domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen, punkterna 91–92) eller ställa en tolkningsfråga till domstolen (se domen i det ovan i punkt 68 nämnda målet Siemens mot kommissionen, punkt 104 och där angiven rättspraxis).

- 70 Följaktligen kan denna grundns andra del inte godtas.
- 71 Sökanden har i grundens tredje del gjort gällande att stödet inte har snedvridit konkurrensen och att det inte har påverkat handeln mellan medlemsstaterna, särskilt på grund av regeln om stöd av mindre betydelse.
- 72 Dessa argument har prövats av domstolen i domen i det ovan i punkt 20 nämnda målet Nederländerna mot kommissionen (punkt 30). Domstolen avvisade generellt dessa argument (punkterna 37–39) med hänvisning särskilt till punkterna 60–66 i domen vad beträffar oljebolag som sökanden. Domstolen uttalade även att stödet nämligen hade som målsättning att förhindra att omsättningen hos de bensinstationer som var belägna i närheten av den tyska gränsen sjönk till följd av att bränslepriserna ökade efter höjningen av punktskatterna i Nederländerna och på grund av att priserna i Tyskland var mer konkurrenskraftiga (punkt 63). Domstolen tillade att en sådan målsättning även var syftet med klausulerna om prisstyrningssystem (punkt 64). Domstolen uttalade att de stöd som beviljades bensinstationer som var knutna till oljebolagen genom klausuler om prisstyrningssystem fick ekonomiska konsekvenser för dessa oljebolag, eftersom stöden i vart fall medförde att bolagen befriades från skyldigheten att påta sig hela eller en del av kostnaden för de rabatter som deras återförsäljare erbjöd i syfte att undvika förlust av marknadsandelar. Detta ingripande från myndigheternas sida utgjorde således ett stöd till förmån för oljebolagen, eftersom det medförde en lättnad i de kostnader som normalt sett skulle ha belastat budgeten i de oljebolag som strävade efter att bevara sin ställning i konkurrenshänseende med hänsyn till utvecklingen på den inhemska eller internationella marknaden (punkt 66).

- 73 Det framgår klart att domstolen, särskilt vad gällde oljebolagen, ansåg att det aktuella stödet innebar en snedvridning av konkurrensen och påverkade handeln mellan medlemsstaterna.
- 74 Sökanden har inte anfört någon specifik omständighet som särskilt avser dess egen situation och som skulle kunna medföra att domstolens allmänna bedömning inte skulle gälla i sökandens fall.
- 75 Förstainstansrätten finner således att det omtvistade beslutet är giltigt i den del det konstateras en snedvridning av konkurrensen och en påverkan på handeln mellan medlemsstaterna. Följaktligen skall denna grunds tredje del lämnas utan avseende såsom uppenbart ogrundad.
- 76 Eftersom ingen av delgrunderna har godtagits, kan talan inte vinna bifall med stöd av denna grund.

Grunden att principen om god förvaltningssed har åsidosatts

— Parternas argument

- 77 Sökanden har i den tredje grunden gjort gällande att kommissionen har åsidosatt principen om god förvaltningssed genom att inte ha informerat berörda parter om de åtgärder som kommissionen avsåg att vidta mot dem och genom att inte möjliggöra för berörda parter att yttra sig. Sökanden har åberopat fast rättspraxis enligt vilken rätten till försvar i alla förfaranden som inleds mot en person, och som

kan leda till en rättsakt som går denna person emot, utgör en grundläggande gemenskapsrättslig princip som skall iakttas även i avsaknad av reglering av förfarandet i fråga (förstainstansrättens dom av den 6 december 1994 i mål T-450/93, Lisrestal m.fl. mot kommissionen, REG 1994, s. II-1177, punkt 42).

78 Sökanden har ålagts att betala tillbaka det berörda stödet till den nederländska staten. Sökanden hade inte fått någon förhandsinformation om denna skyldighet. För det första deltog inte sökanden i det administrativa förfarandet på nationell nivå. Det visar att de nederländska myndigheterna inte ansåg att sökanden var stödmottagare. För det andra vände sig kommissionen över huvud taget inte till oljebolagen vid någon tidpunkt under förfarandet. Meddelandet om att inleda förfarandet — i vilket det påpekades att "kommissionen endast kan utesluta oljebolagen som direkta stödmottagare" — var alltför vagt för att kunna gälla som en uppmaning till sökanden att inkomma med synpunkter. Sökanden har understrukt att det i meddelandet endast erinrades om att innehavet av de berörda bensinstationerna kunde medföra att oljebolaget ansågs som "stödmottagare" och därmed skulle återbetala stödet. Om man tänker sig en sådan mekanism vilar det omtvistade beslutet på en helt ny omständighet, nämligen klausulen om prisstyrningssystem. Sökanden har emellertid inte beretts tillfälle att yttra sig om detta.

79 Kommissionen har ansett det tillräckligt att erinra om att sökanden har yttrat sig under det administrativa förfarandet och att sökanden därvid särskilt angav att bensinstationerna begärde att sökanden skulle höja deras vinstmarginal och att sökanden själv skickade in sitt standardavtal med klausulen om prisstyrningssystem till kommissionen. Det skulle vara paradoxalt att vid denna tidpunkt anse att kommissionen inte borde ha utnyttjat denna kunskap på grund av att den först borde ha hört sökanden i denna fråga. Sökanden hade således en ingående kännedom om målets alla omständigheter och detaljer. Kommissionen har även understrukt att den var tvungen att den 20 januari 1999 anta ett föreläggande gentemot de nederländska myndigheterna för att erhålla kompletterande upplysningar om klausulerna om prisstyrningssystem.

— Förstainstansrättens bedömning

- 80 Det skall inledningsvis erinras om att det administrativa förfarandet i fråga om statligt stöd emellertid endast inleds gentemot den berörda medlemsstaten (domstolens dom av den 24 september 2002 i de förenade målen C-74/00 P och C-75/00 P, Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, REG 2002, s. I-7869, punkt 81). De stödmottagande företagen anses endast vara berörda av detta förfarande (förstainstansrättens dom av den 6 mars 2003 i de förenade målen T-228/99 och T-233/99, Westdeutsche Landesbank Girozentrale och Land Nordrhein-Westfalen mot kommissionen, REG 2003, s. II-435, punkt 122). Av detta följer att berörda parter bara har rätt att delta i det administrativa förfarandet på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet, och inte alls kan göra gällande samma rätt till försvar som de personer kan åberopa mot vilka ett förfarande inletts (domen i det ovannämnda målet Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 83, och förstainstansrättens dom av den 25 juni 1998 i de förenade målen T-371/94 och T-394/94, British Airways m.fl. och British Midland Airways mot kommissionen, REG 1998, s. II-2405, punkt 60).
- 81 Enligt artikel 88.2 EG skall kommissionen ge berörda parter tillfälle att yttra sig under det formella granskningsförfarandet. I fråga om denna skyldighet har domstolen funnit att offentliggörandet av ett meddelande i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning* är ett lämpligt medel för att informera alla berörda parter om att ett förfarande inletts (domstolens dom av den 14 november 1984 i mål 323/82, Intermills mot kommissionen, REG 1984, s. 3809, punkt 17; svensk specialutgåva, volym 7, s. 685), och därvid preciserat att ”syftet med meddelandet uteslutande [är] att från de berörda parterna få alla uppgifter som kan vägleda kommissionen i dess framtida handlande” (domstolens dom av den 12 juli 1973 i mål 70/72, kommissionen mot Tyskland, REG 1973, s. 813, punkt 19, svensk specialutgåva, volym 2, s. 117, och förstainstansrättens dom av den 22 oktober 1996 i mål T-266/94, Skibsværftsforeningen m.fl. mot kommissionen, REG 1996, s. II-1399, punkt 256).
- 82 Sökanden kan följaktligen inte åberopa att principen om god förvaltnings sed har åsidosatts på den grunden att kommissionen inte har uppmanat sökanden personligen att yttra sig i granskningsförfarandet av stödet.

- 83 Det är däremot korrekt att kommissionen skall möjliggöra för berörda parter att yttra sig i ett formellt granskningsförfarande om statligt stöd (domen i det ovan i punkt 80 nämnda målet Falck och Acciaierie di Bolzano mot kommissionen, punkt 170, och förstainstansrättens dom av den 14 januari 2004 i mål T-109/01, Fleuren Compost mot kommissionen, REG 2004, s. II-127, punkterna 45–46).
- 84 Sökanden har härvid hävdat att meddelandet om att inleda förfarandet var för vagt för att sökanden skulle kunna betrakta sig som berörd i sin egenskap av oljebolag.
- 85 Det skall inledningsvis erinras om att kommissionen skall inleda ett formellt granskningsförfarande, och informera berörda parter om det, när den efter en inledande granskning hyser allvarligt tvivel om den berörda ekonomiska åtgärden är förenlig med den gemensamma marknaden. Härav följer att kommissionen inte behöver framföra en slutförd bedömning av det berörda stödet i meddelandet om att inleda förfarandet. Det är däremot nödvändigt att kommissionen noga har angett ramarna för granskningen för att inte de berörda parternas rätt att yttra sig skall förlora sin betydelse.
- 86 I förevarande fall har kommissionen i beslutet att inleda det formella granskningsförfarandet, i vilket berörda parter särskilt uppmanades att yttra sig, angett att det inte är uteslutet att oljebolagen skall anses som stödmottagare och eventuellt skall återbetala stödet. Kommissionen grundade denna möjlighet på den omständigheten att de självständiga bensinstationsinnehavarnas oberoende kunde vara begränsat av de exklusiva inköpsavtalen eller hyresavtalen (faktisk kontroll) med följd att de i praktiken skall anses som av oljebolaget anställda återförsäljare, det vill säga som inte själva står den ekonomiska risken för driften av bensinstationerna (sjunde och åttonde skälen i meddelandet).

- 87 Det skall visserligen noteras att kommissionen i det omtvistade beslutet har övergett teorin om att oljebolagen i praktiken kontrollerade bensinstationerna genom de exklusiva inköpsavtalen, vilken utgjorde grunden för kommissionens tvivel i beslutet om att inleda förfarandet (skäl 75 i det omtvistade beslutet). Kommissionen har inte heller i beslutet att inleda förfarandet redogjort för på vilket sätt blotta förekomsten av en klausul om prisstyrningssystem skulle räcka för att oljebolagen skulle anses som faktiska stödmottagare. Det är således svårt för sökanden att klart ta ställning på denna punkt. Det framgår emellertid av beslutet att inleda förfarandet att kommissionen, på detta stadium av granskningen och mot bakgrund av hur litet material kommissionen förfogade över, ännu inte hade fastställt på vilket sätt stödet överförts.
- 88 Kommissionen hade emellertid, redan på meddelandestadiet, gett en tillräcklig redogörelse för sina undersökningar i frågan om vem den faktiske stödmottagaren var, särskilt frågan om vilken kontroll som oljebolagen utövade genom de exklusiva inköpsavtalen. Även om dessa undersökningar, som på detta tidiga stadium i kommissionens handläggning ännu inte var klara, huvudsakligen avsåg bensinstationernas oberoende i deras egenskap av Co/Co bensinstationer framgår det emellertid att grundtanken i meddelandet, nämligen att oljebolagen kunde vara de faktiska stödmottagarna till följd av de exklusiva inköpsavtalen, framgick av meddelandet.
- 89 Det skall för övrigt konstateras att sökanden i tillräcklig utsträckning har förstått denna grundtanke för att för det första kunna tillhandahålla kommissionen sitt standardavtal samt klausulen om prisstyrningssystem och för det andra förklara att sökanden ansåg att stödet var nödvändigt, eftersom bensinstationerna begärt att sökanden skulle höja deras vinstmarginal. Det är paradoxalt nog så att kvaliteten på sökandens upplysningar, det vill säga att sökanden tillhandahöll klausulen om prisstyrningssystem, visar att sökanden har förstått vilka upplysningar som var relevanta för att kunna anta det slutliga beslutet. Den omständigheten att kommissionen särskilt har använt de upplysningar som sökanden har tillhandahållit för att stödja ett resonemang som medförde att sökanden ålades att betala tillbaka stödet är förenlig med syftet bakom det formella granskningsförfarandet, som innebär att berörda parter är informationskällor till kommissionen.

- 90 Det argument som sökanden anförde vid förhandlingen, nämligen att sökandens kontakter med kommissionen inte på något sätt skulle motsvara ett formellt deltagande i granskningsförfarande avseende ett stöd, kan således inte godtas. Det är tillräckligt att konstatera att sökanden, efter det att meddelandet om att inleda ett formellt granskningsförfarande hade offentliggjorts, tillhandahöll kommissionen upplysningar som direkt gällde det undersökta stödet och som var synnerligen relevanta. Sökandens kontakter, *de facto* om än inte *de jure*, skall betraktas som att sökanden deltagit i det formella granskningsförfarandet i egenskap av berörd part.
- 91 Kommissionen har följaktligen, långt ifrån att ha åsidosatt principen om god förvaltningssed, inom ramen för sin behörighet korrekt utfört sin uppgift som består i att få berörda parter att avge sina yttranden under det formella granskningsförfarandet av stöd.
- 92 Mot bakgrund av vad som anförts ovan kan talan inte vinna bifall på den andra grunden.

Rättegångskostnader

- 93 Enligt artikel 87.2 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom sökanden har tappat målet, skall kommissionens yrkande bifallas.
- 94 Enligt artikel 87.4 första stycket i rättegångsreglerna skall medlemsstater och institutioner som har intervenerat i ett mål bära sina rättegångskostnader. Konungariket Nederländerna skall således bära sina rättegångskostnader.

Mot denna bakgrund beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (andra avdelningen i utökad sammansättning)

följande:

- 1) **Talan ogillas.**
- 2) **Sökanden skall bära sin rättegångskostnad samt ersätta kommissionens rättegångskostnad.**
- 3) **Konungariket Nederländerna skall bära sin rättegångskostnad.**

Pirrung

Meij

Forwood

Pelikánová

Papasavvas

Avkunnad vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 31 maj 2006.

E. Coulon

J. Pirrung

Justitiesekreterare

Ordförande